

PDF hosted at the Radboud Repository of the Radboud University Nijmegen

The following full text is a publisher's version.

For additional information about this publication click this link.

<http://hdl.handle.net/2066/37791>

Please be advised that this information was generated on 2019-04-21 and may be subject to change.

Rechtsvragenrubriek

5. Is een vereenvoudigde aandeelhoudersplitsing mogelijk?

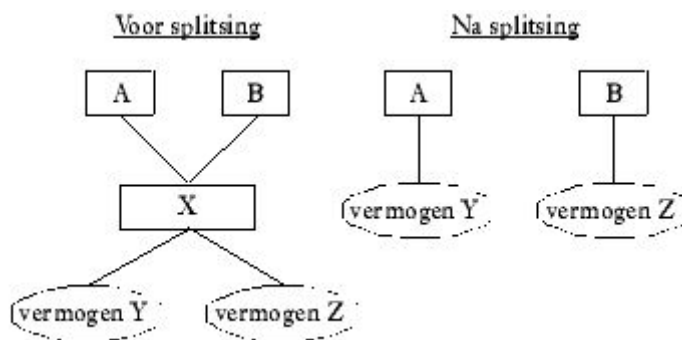
In mijn praktijk ben ik tijdens titelonderzoek voor de overdracht van een registergoed gestuit op een zogenaamde vereenvoudigde aandeelhoudersplitsing.

Ik doel daarmee op de figuur waarin een vennootschap wordt onderworpen aan een splitsing ex art. 2:334cc BW en het vermogen van de gesplitste vennootschap is overgegaan op de twee aandeelhoudersvennootschappen van de splitsende vennootschap, zonder dat de verkrijgende vennootschappen in het kader van de splitsing aandelen hebben toegekend. In de literatuur zijn verschillende standpunten te vinden over de vraag of deze vorm van splitsing mogelijk is. Van Eck en Volders menen dat deze vorm mogelijk is (WPNR 2004, p. 790 e.v.). Van Solinge vindt dat het niet mogelijk is (Ruziesplitsing, in: Conflicten rondom de rechtspersoon, Deventer, Kluwer, p. 87).

Is de vereenvoudigde aandeelhoudersplitsing nu wel of niet toegestaan en zo niet, wat zijn de mogelijke gevolgen als deze vorm van splitsing niettemin is doorgevoerd? Wat is bijvoorbeeld de positie van een notaris als hij betrokken is bij de overdracht van een registergoed dat door de verkoper is verkregen krachtens een vereenvoudigde aandeelhoudersplitsing?

C. te T.

1. De vereenvoudigde aandeelhouders-splitsing als hiervoor bedoeld kan als volgt worden beschreven en gevisualiseerd. X houdt door de zuivere splitsing op te bestaan, een deel van haar vermogen (Y) gaat over op vennootschap A en het resterende vermogen (Z) gaat over op vennootschap B:

2. In de beschrijving van de vereenvoudigde aandeelhoudersplitsing noemen Van Eck en Volders als belangrijkste vraag of bij een splitsing ex art. 2:334cc BW art. 2:334e lid 2 BW toepassing kan vinden.

Krachtens die bepaling behoeven in het kader van de splitsing door de verkrijgende vennootschap geen aandelen te worden toegekend voor aandelen in de splitsende vennootschap die door of voor rekening van die verkrijgende vennootschap of door of voor rekening van de splitsende vennootschap worden gehouden. Anders dan Van Solinge menen Van Eck en Volders dat deze bepaling (ook) toepassing kan vinden bij de splitsing ex art. 2:334cc BW.

3. Een nog belangrijkere vraag lijkt mij evenwel of de vereenvoudigde aandeelhoudersplitsing wel valt onder de definitie van art. 2:334cc BW. Volgens die bepaling kwalificeert een splitsing als zodanig wanneer de akte van splitsing bepaalt dat onderscheiden aandeelhouders van de splitsende rechtspersoon aandeelhouder *worden* van onderscheiden verkrijgende rechtspersonen.

Kenmerk van de hiervoor omschreven splitsing is nu juist dat de aandeelhouders van de splitsende rechtspersoon geen aandelen verkrijgen. Van Eck en Volders geven in dit kader aan dat bij de vereenvoudigde aandeelhoudersplitsing de onderscheiden aandeelhouders van de splitsende rechtspersoon aandeelhouder *zijn* van de onderscheiden verkrijgende rechtspersonen en lijken dat gelijk te stellen met aandeelhouder worden. Om die reden lijken zij niet veel waarde te hechten aan de wettelijke definitie. Hoewel ik mij in algemene termen wel iets kan voorstellen met een gelijkstelling van “aandeelhouder worden” met “aandeelhouder zijn”, kan deze opvatting bij de figuur die Van Eck en Volders beschrijven geen opgeld doen. In die figuur zijn immers de aandeelhouders van de splitsende rechtspersoon geen aandeelhouders van de verkrijgende rechtspersonen, althans voorzover zij geen aandelen in hun eigen kapitaal houden (hetgeen overigens verder niet relevant is). Omdat de door Van Eck en Volders beschreven vereenvoudigde aandeelhoudersplitsing niet past binnen de wettelijke definitie van art. 2:334cc BW meen ik dat deze figuur niet mogelijk is.

4. Wat is daarvan nu het gevolg? Hebben wij hier te maken met (i) een splitsing die niet tot stand is gekomen, maar wellicht is te bekrachtigen op de voet van art. 3:58 jo 59 BW, (ii) een splitsing die gedeeltelijk nietig is ex art. 3:41 jo 59 BW, (iii) een splitsing die kan converteren in een andere vorm van splitsing op de voet van art. 3:42 jo 59 BW, of (iv) een splitsing die bloot staat aan vernietiging ex art. 2:334u BW? Bij de beantwoording van die vraag stel ik voorop dat het centrale gebrek in de splitsing is dat de onderscheiden aandeelhouders geen aandeelhouder zijn geworden in onderscheiden vennootschappen. Vennootschap A heeft geen aandelen verkregen in vennootschap B en vennootschap B heeft geen aandelen verkregen in vennootschap A. Voorzover de splitsing al is te converteren in een normale zuivere splitsing ex art. 2:334a lid 2 BW zou dat ook het geval moeten zijn door toepassing van art. 2:334e lid 2 BW. Als dat gebrek zou kunnen worden geheeld, dan zou daar een oplossing kunnen liggen. Ik betwijfel echter of dat achteraf nog kan worden bekrachtigd of dat met behulp van aanvullende handelingen de splitsing via een conversie in een normale zuivere splitsing kan uitmonden. Hoe moeten de aandelen alsnog worden toegekend en in hoeverre moeten en kunnen in dat kader nog formaliteiten worden vervuld in verband daarmee (denk aan verklaringen betreffende de ruilverhouding of verklaringen ex art. 2:334bb BW)? Als dat alles niet mogelijk is, dan lijkt de conclusie gerechtvaardigd dat de beoogde splitsing niet tot stand is gekomen. Zij is nietig omdat zij niet voldoet aan de daarvoor door de wet gestelde vereisten

5. Indien zich een vergelijkbaar geval zou voordoen zouden partijen er verstandig aan doen de splitsing uit te werken op de voet van art. 2:334a, lid 2 BW en om de verkrijgende vennootschappen aan elkaar aandelen te doen toekennen, waarna die aandelen vervolgens om niet aan elkaar zouden kunnen worden overgedragen. Een vrij eenvoudige uitwerking die tot het beoogde resultaat zal leiden.

6. Tot slot nog een moment aandacht voor de notaris wiens medewerking wordt gezocht voor de overdracht van registergoederen die in het kader van een vereenvoudigde aandeelhoudersplitsing zijn verkregen, althans die in dat kader zouden moeten zijn verkregen. Als het verzoek aan mij zou worden gedaan zou ik mijn vingers er niet aan willen

branden. Wellicht dat partijen kunnen worden verwezen naar de notaris die de akte van de vereenvoudigde aandeelhouderssplitsing heeft verleden. Die heeft de rommel veroorzaakt en moet dat ook maar opruimen.

MvO